

19. TAMMIKUUTA 2023

KÄYTTÖSUUNNITELMA 2023
TEKNISEN LAUTAKUNNAN TOIMIALA

Teknisen lautakunnan toimiala

Toiminnalliset tavoitteet

Vastuuhenkilö: Teknisen toimen johtaja

STRATEGIASTA JOHDETUT TAVOITTEET/TOIMIALA (VALTUUSTON SITOVUUSTASO)

Valtuusto on hyväksynyt alla olevat tavoitteet toimialan valtuuston sitovuustason tavoitteiksi. Tavoitteet on johdettu strategiasta.

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite 2023
Hyvinvoinnin kasvu - Hyvinvointi lisääntyy - Toimiva arki - Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola	- Edistetään esteettömyyttä - Pidetään hyvänä puistojen ja liikuntapaikkojen asiakastytytyvää - Tuetaan Hyvinvointiohjelman mukaisia tavoitteita - Toteutetaan sekä edistetään uusituvan energian järjestelmiä (esim. aurinkosähkö- ja maalämpöjärjestelmiä)
Uudistuva työ ja asuminen - Muuttovoiton vahvistaminen - Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä - Monipaikkainen Heinola	- Lisätään houkuttelevuutta ja elinvoimaa kaupunkiympäristö- ja liikenneverkkoinvestoinneilla - Tuotetaan toimivia ja arkea tukevia yhdyskuntateknisiä palveluja - Hyödynnetään kehittävä ja osallistavaa korkeakoulu yhteistyötä (ml. Salpaus)
Vahva kaupunkiyhteisö - Laadukas päätöksenteko - Osallisuuden vahvistaminen - Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen	- Kehitetään ja hyödynnetään rakennus- ja yhdyskuntainfrastruktuurin tietojärjestelmiä - Työhyvinvointiin panostaminen (työhyvinvointikyselyn tulokset hyvällä tasolla) - Kootaan systemaattisesti asukas- ja asiakaspalautetta sekä viestitään kaupungin digikanavissa
Kestävä talous - Velkamäärän vähentäminen - Käyttötalouden tasapaino - Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit	- Tiivistetään kaupungin toimipisteiden verkostoa ja parannetaan tilatehokkuutta - Tehdään korjausvelka-analyysin pohjalta investointisuunnitelma 2020-luvulle ja toteutetaan vesilaitoksen korjausvelka-analyysi - Pienennetään kaupungin kiinteistötasetta - Hyödynnetään kaupunkipuistoa hiilinieluna - Tiivistetään omistajanohjauksella toimialojen yhteistyötä

Käyttösuunnitelma

KUVAUS TOIMIALAN JA PALVELUALUEIDEN TOIMINNASTA JA TARKOITUKSESTA

Tekniikkatoimiala palvelee koko kaupunkiyhteisöä ja kaupunkiorganisaation muita toimialoja tuottamalla toimivan ja viihtyisän kaupungin edellyttämiä yhdyskuntateknisiä palveluita sekä toimitila-, ruoka- ja siivouspalveluita. Toimialan organisaatioon kuuluu kolme palvelualuetta: kuntatekniikka, tilakeskus sekä ruoka- ja siivouspalvelut.

Toimialan luottamushenkilöhallinnosta vastaa tekninen lautakunta.

Kuntatekniikan palvelualue vastaa katujen ja kunnallistekniikan, puistojen ja puistometsien, leikkipaikkojen, ulkoliikuntapaikkojen ja muiden yleisessä käytössä olevien ulkoalueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Kaupungin vesilaitos muodostaa palvelualueeseen kuuluvan taseyksikön.

Kuntatekniikkaan kuuluvat myös sataman, laituri- ja kaivonhoitojen ja kaupungin metsäomaisuuden hoito sekä kaupungin vesialueiden kalastuksenhoitoon liittyvät tehtävät. Lisäksi palvelualue vastaa kaupungin soravaroista, ylijäämämaiden ja lumen vastaanotosta sekä kaupungin konekeskus- ja korjaamotoiminnoista.

Tilakeskuksen palvelualue huolehtii kaupungin omistamien rakennusten ja osakehuoneistojen sekä vuokratilojen huollosta, kunnossapidosta sekä korjausten järjestämisestä. Tilakeskus vastaa kaupungin omistukseen rakennettavien toimitilojen hankesuunnittelusta, suunnittelun ohjauksesta ja rakennuttamisesta käyttäjien tarpeiden mukaan.

Tilakeskus vastaa myös kaupungin omistamista julkista tiloilta kuten torista.

Ruoka- ja siivouspalvelujen palvelualue tuottaa kaupunkiorganisaation sisäisiä tukipalveluita ja asiakaspalveluita.

- Ruokapalvelu tuottaa ateriapalvelut kaupungin päivähoito-, esiopetus- ja kouluyksiköille, lukiolle sekä koti-, vanhus- ja vammaispalvelun asiakkaille. Lisäksi myydään henkilöstöateriapalvelua kaupungin työntekijöille.
- Siivouspalvelu tuottaa siivouspalveluja kaupungin toimitiloissa ja toiminnassa oleviin tiloihin ja Mäntylän asumispalveluyksikössä. Ulkoista siivouspalvelumyyntiä on vähäisessä määrin. Palvelut tuotetaan pääosin omana tuotantona.

Palvelut tuotetaan pääosin omana tuotantona, mutta myös ostopalveluina ja yhteistyössä seudullisesti muun muassa jätehuolto, pelastustoimi ja joukkoliikenne.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Kaupungin strategian ja toimialan tavoitteiden toteuttaminen edellyttää kaupungin digitiekarttatoimien toteuttamista, kuten tiedolla johtamisen lisäämistä ja sähköisiä palveluja, jotta asukkaiden ja asiakkaiden tarpeisiin pystytään vastaamaan. Toimiala hyödyntää enemmän korkeakoulu yhteistyötä, projektituotoista työskentelyä ja parantaa valmiuksia hanketyöskentelyn edistämiseksi.

Hyvinvointialueiden toiminta käynnistyi vuoden 2023 alusta, jolloin sote-palvelut siirtyivät pois kaupungin vastuulta. Uudistuksen vaikutukset tekniikkatoimialaan kohdistuvat lähinnä kiinteistöjen myymisen näkökulmasta ja henkilöstön siirtymisestä hyvinvointialueelle (34 hlö ruoka- ja siivouspalvelut).

Hyvinvointialueuudistus myös käynnisti uuden kaupunkikehittämisen tarpeen, kun elinvoiman lähtökohdat luovat perustan kaupungin tuloille ja menestymiselle tulevaisuudessa. Siksi uudistuksen yhteydessä kaupungin tulee tarkastella kriittisesti elinvoimaan liittyviä tai niitä parantavia palveluja sekä arvioida esimerkiksi kiinteistöomaisuuden hallintaa, järjestelyjä ja omistajanohjauksen periaatteita. Samalla edistetään toimipisteiden tilankäyttöhakkuutta ja järjeistetään palveluverkkopäätösten mukaisia tilaratkaisuja, jotta rakennusinvestointien hyödyt saadaan toteutumaan sekä uudistettua toimipisteiden arkitoiminnan malleja ja toimialojen yhteistyötä.

- Tavoitteena on vähentää kaupungin kiinteistötasetta, poistoja ja käyttökuluja sekä kasvattaa tila- ja energiatehokkuutta

Hyvinvointialueelle myytyjen kiinteistöjen (pelastuslaitos) ja kiinteistösijoittajalle myytyjen ns. sote-kiinteistöjen (terveyskeskus ja Hopeasilta) huolto- ja kunnossapito jatkuu laskutusperusteisesti vuonna 2023, kunnes uudet omistajat saavat ao. palvelut uudelleenjärjesteltyä.

Kiinteistöomistamisen ja tilahallinnan järjestelyt jatkuvat vuonna 2023 muiden kaupungin omistamien yli 90 kiinteistön osalta.

Kaupungin sisäisissä tilavuokrissa siirryttiin vuonna 2021 pääomavuokrakäytäntöön, kun aikaisemmin vuokra sisälsi vain ylläpitovuokraa. Muutoksen pohjana oleva laskentamalli edellyttää, että rakennusten ja tilojen nykyarvo sekä tulevat korjauskulut arvioidaan täsmällisemmin ja sisällytetään pääomavuokraan.

Asiakaspalvelun ja asiakaslähtöisen toimintatavan kehittämistä jatketaan edelleen asiakastarpeiden ja toimintaympäristön muutosten sekä vaatimusten mukaisesti.

- Dokumentaation sähköistämistä ja palvelujen digitalisointia jatketaan
- Verkkokaupasta hankittavia palveluja lisätään ja olemassa olevia kehitetään
- Hyödynnetään omien ja ulkoisten tietojärjestelmien tietovarantoja palveluissa ja palvelutuotannossa
- Kohdistetaan viestintää investointien ja asiakastarpeiden mukaisesti

Ruokapalveluissa siirrytään Kailas-talon mahdollistamaan kylmäkeittiötuotantomalliin. Palvelumallin edellyttämät muutokset Jyrängön ja Lyseonmäen koulujen keittiöihin on jo toteutettu.

Vesihuollon toimintavarmuutta lisätään jatkamalla pohjavesiottamoiden suunnittelua, uudistuksia ja vesihuoltoon liittyvien palveluiden automatisointia (mm. etäluettavat mittarit). Yhdyskuntainfrastruktuurissa huomioidaan Vierumäen kaavoitusta tukevia ratkaisuja. Tällaisia ratkaisuja ovat muun muassa Vierumäen Infra Oy:n kanssa uudelleen sovittavat vastuiden jaot vesihuollon toiminta-alueissa ja logististen yhteyksien parantamisessa. Konkreettisesti vesihuollon kehittäminen tarkoittaa muun muassa Vierumäen vesihuollon tason nostamista siirtolinjoja parantamalla, väylien laadun nostamista ja kaavoituksellisia toimia sekä niiden edistämistä jo käytettävissä olevilla MRL:n menettelyillä (poikkeamisalueäärittelyt).

Satama-alue ja sen yhteys keskustan elinvoiman kasvamiseksi otetaan tarkasteluun. Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita ja kaupunkiympäristön esteettömyyttä edistetään muun muassa Silta- ja Laaksokatujen saneerausten loppuun saattamisella. Liikenteen ja kaupunkiympäristön suunnittelussa priorisoidaan kestävät liikkumismuodot ja hyvinvointiin vaikuttavat tekijät.

Tekniikkatoimiala painottaa vastuualueellaan ja investointien niin suunnittelussa kuin toteutuksessa ilmastotyön, energiatehokkuuden sekä Lahden seudun MAL-sopimuksen tavoitteiden edistymistä. Toimiala pystyy vaikuttamaan esimerkiksi energia- ja ilmastokysymyksiin hankinnoilla, ostopalvelusopimuksilla ja omilla toiminnallisilla valinnoilla sekä työskentelytavoilla.

Sitovuustaso

Valtuuston hyväksymän talousarvion sitovuustasona on toimialojen tulojen ja menojen netto. Valtuuston hyväksymän talousarvion mukaan toimialan käyttösuunnitelmien sitovuustasona on palvelualueen tulojen ja menojen netto.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄ TALOUSARVIO

Teknisen lautakunnan toimiala Selite	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 1000e	TS 2025 1000e	TS 2026 1000e
TULOT	23 443 666	22 838 400	18 511 700	18 153	18 326	18 365
MENOT	-24 221 723	-24 720 400	-19 453 800	-17 442	-18 103	-17 960
NETTO	-51 786	-604 200	-220 800	938	450	632

TULOSLASKELMA, NETTOSITOVUUS

Teknisen lautakunnan toimiala Selite	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 1000e	TS 2025 1000e	TS 2026 1000e
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	10 161 976	10 730 600	8 922 700	8 831	8 904	8 918
Maksutuotot	20 231	700	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	803 587	0	206 100	130	130	130
Vuokratuotot	12 185 701	12 103 200	9 380 500	9 190	9 290	9 315
Muut toimintatuotot	272 172	3 900	2 400	2	2	2
Toimintatuotot	23 443 666	22 838 400	18 511 700	18 153	18 326	18 365
Valmistus omaan käyttöön	1 367 151	1 913 000	1 357 500	863	863	863
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-7 978 648	-8 104 100	-6 342 600	-6 343	-6 523	-6 380
Palvelujen ostot	-8 612 717	-8 860 600	-7 621 900	-5 889	-5 923	-5 919
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	-4 607 386	-4 899 800	-4 036 800	-3 863	-3 909	-3 915
Avustukset	-6 087	-6 300	-106 400	-106	-106	-106
Vuokrakulut	-2 939 810	-2 782 400	-1 280 000	-1 178	-1 579	-1 577
Muut toimintakulut	-77 076	-67 200	-66 100	-63	-63	-63
		-24 720				
Toimintakulut	-24 221 723	400	-19 453 800	-17 442	-18 103	-17 960
TOIMINTAKATE	589 094	31 000	415 400	1 574	1 086	1 268
Rahoitustuotot ja -kulut	-640 880	-635 200	-636 200	-636	-636	-636
VUOSIKATE	-51 786	-604 200	-220 800	938	450	632
Poistot ja arvonalentumiset	-9 162 971	-8 413 000	-9 255 000	-8 187	-8 418	-8 309
TILIKAUDEN TULOS	-9 214 757	-9 017 200	-9 475 800	-7 249	-7 968	-7 677

PALVELUALUETTAISET LASKELMAT
Kuntatekniikka

Kuntatekniikka Selite	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 1000e	TS 2025 1000e	TS 2026 1000e
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	4 792 792	5 167 800	5 641 800	5 622	5 620	5 620
Maksutuotot	19 811	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	784 752	0	206 100	130	130	130
Vuokratuotot	1 448 177	1 182 400	1 304 600	1 301	1 301	1 301
Muut toimintatuotot	29 833	3 900	2 400	2	2	2
Toimintatuotot	7 075 364	6 354 100	7 154 900	7 055	7 053	7 053
Valmistus omaan käyttöön	1 279 772	1 773 000	1 261 500	767	767	767
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-3 056 379	-3 094 700	-3 220 700	-3 225	-3 293	-3 119
Palvelujen ostot	-6 790 636	-6 885 700	-4 831 900	-4 280	-4 280	-4 282
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	-1 580 886	-1 547 500	-1 642 100	-1 640	-1 640	-1 640
Avustukset	-6 087	-6 300	-106 400	-106	-106	-106
Vuokrakulut	-436 820	-555 900	-469 600	-475	-475	-475
Muut toimintakulut	-51 773	-38 000	-54 700	-54	-54	-54
Toimintakulut	-11 922 582	-12 128 100	-10 325 400	-9 780	-9 848	-9 676
TOIMINTAKATE	-3 567 445	-4 001 000	-1 909 000	-1 958	-2 028	-1 856
Rahoitustuotot ja -kulut	-640 744	-635 200	-636 200	-636	-636	-636
VUOSIKATE	-4 208 189	-4 636 200	-2 545 200	-2 594	-2 664	-2 492
Poistot ja arvonalentumiset	-4 382 670	-5 392 000	-5 085 000	-5 450	-5 682	-5 481
TILIKAUDEN TULOS	-8 590 859	-10 028 200	-7 630 200	-8 044	-8 346	-7 973

Ruoka- ja siivouspalvelut:

Ruoka- ja siivouspalvelut Selite	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 1000e	TS 2025 1000e	TS 2026 1000e
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	5 259 029	5 473 400	3 213 800	3 153	3 228	3 242
Tuet ja avustukset	8 137	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	86	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	5 267 253	5 473 400	3 213 800	3 153	3 228	3 242
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-3 561 824	-3 644 000	-1 951 300	-1 918	-2 000	-2 031
Palvelujen ostot	-354 756	-435 000	-431 300	-445	-446	-439
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	-1 029 974	-1 098 800	-629 700	-592	-597	-594
Vuokrakulut	-300 876	-298 100	-163 500	-146	-154	-153
Muut toimintakulut	-290	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-5 247 719	-5 475 900	-3 175 800	-3 101	-3 197	-3 217
TOIMINTAKATE	19 534	-2 500	38 000	52	31	25
Rahoitustuotot ja -kulut	-62	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	19 472	-2 500	38 000	52	31	25
Poistot ja arvonalentumiset	-19 472	-51 000	-38 000	-52	-31	-25
TILIKAUDEN TULOS	0	-53 500	0	0	0	0

Tilakeskus

Tilakeskus Selite	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 1000e	TS 2025 1000e	TS 2026 1000e
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	110 154	89 400	67 100	56	56	56
Maksutuotot	420	700	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	10 698	0	0	0	0	0
Vuokratuotot	10 737 438	10 920 800	8 075 900	7 889	7 989	8 014
Muut toimintatuotot	242 339	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	11 101 049	11 010 900	8 143 000	7 945	8 045	8 070
Valmistus omaan käyttöön	87 379	140 000	96 000	96	96	96
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-1 360 445	-1 365 400	-1 170 600	-1 200	-1 230	-1 230
Palvelujen ostot	-1 467 325	-1 539 900	-2 358 700	-1 164	-1 197	-1 198
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 996 526	-2 253 500	-1 765 000	-1 631	-1 672	-1 681
Vuokratulut	-2 202 114	-1 928 400	-646 900	-557	-950	-949
Muut toimintakulut	-25 013	-29 200	-11 400	-9	-9	-9
Toimintakulut	-7 051 422	-7 116 400	-5 952 600	-4 561	-5 058	-5 067
TOIMINTAKATE	4 137 005	4 034 500	2 286 400	3 480	3 083	3 099
Rahoitustuotot ja -kulut	-74	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	4 136 931	4 034 500	2 286 400	3 480	3 083	3 099
Poistot ja arvonalentumiset	-4 760 829	-2 970 000	-4 132 000	-2 685	-2 705	-2 803
TILIKAUDEN TULOS	-623 898	1 064 500	-1 845 600	795	378	296

INVESTOINNIT

Investointitavoitteiden korkea taso huomioi huoltovarmuuden tärkeyden, mutta euromääräinen taso on edelleen korjausvelkaa kasvattavalla tasolla.

Toimialan investointien taso säilyi poikkeuksellisen korkeana vuonna 2023. Pääosa investointimenoista muodostuu palveluverkkopäätösten mukaisista koulu- ja päiväkotikohteista. Kailas-talo valmistui loppuvuonna 2022. Kirkonkylän koulun hankesuunnittelu on valmistumassa, ja toteutus ajoittuu vuosille 2023-24. Hankesuunnitelman hyväksymisvaiheen yhteydessä keväällä 2023 päätetään hankkeen rahoitusvaihtoehtoista.

Vuonna 2023 tilakeskuksen investointitaso laskee huomattavasti, lähestyen luonteeltaan kaupungin rakennuskannan ylläpitotasoa. Kuntatekniikan investoinneissa painottuvat vuonna 2023 katujen ja vesihuollon rakentaminen sekä vesihuollossa pohjavedenoton kehittäminen, vesilaitoksen digitalisoinnin lisääminen sekä vesilaitoksen korjausvelan selvittäminen. Vesimaksut nousevat 10 prosenttia, jotta vesihuoltolaitos kattaisi käyttökulut käyttäjämaksuilla, vaikka se ei edelleenkään kata perusinfrastruktuurin investointeja.

Vuodesta toiseen jatkuviin perusluonteisiin investointimenoihin kuuluvat mm. asfaltointikohteet, katuvalaistus, routavaurioiden korjaus sekä pumppaamoiden ja vesihuoltoverkoston saneeraus. Kuntatekniikan investointisuunnitelmassa on huomioitu koko taloussuunnittelukaudelle tavoite edistää kokonaisvaltaisesti kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita ja kaupunkiympäristön esteettömyyttä.

Liikenteen ja kaupunkiympäristön suunnittelussa priorisoidaan kestävät liikkumismuodot ja hyvinvointi. Investoinneilla toteutetaan kaupungin hyte-työn, ilmastotavoitteiden ja Hinku-sitoumuksen sekä seudullisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja MAL-sopimuksen tavoitteita.

Kuntatekniikka

Hankeryhmä, Muu kuntatekniikka
Liikenneväylät

Menot, € Tulot, € Netto, €

Katuvalaistus
Ensi- ja uudelleenpäällystys
Liikenneturvallisuus
Siltojen kunnostus
Routavaurioiden korjaus
Kaupunkivalaistus

860 000 0 860 000

Kunnallistekniikan rakentaminen ja saneeraus

Kalliopohjan alueen katurakentaminen (päälystys)

Holmankatu (Laaksotie-Mäkirinteentie)

Kaivokadun saneeraus

1 215 000 0

1 215 000

Lassilantien katurakenteet

Sirkankatu

Pienkohteet

Puistot ja liikunta-alueet

Mustikkahaan leikkipuiston saneeraus

Möljänpuiston istutukset

Jouluvalot

Venelaitureiden saneeraus

Harjupaviljongin käytävät ja kalusteet

Ulkoilureitit / Luontopolut

Urheilupuiston kentän uusiminen, katsomon kattaminen ja valaistus

680 000 0

680 000

Kioskikontti jalkapallonurmen viereen

Valaistuksen suunnittelu AM frisbeegolf-radat

Ojakadun kentän kunnostus (p-alueen rak. Padel-kentille ja lukiolle)

Padel Ojakadun kentälle (yksityinen, kilpailutus)

Parkour

Tähtiniemen virkistysrannan siistiminen

Katuyksikön irtaimisto

Tiehöylä

450 000 0

450 000

Metsä- ja kalatalous

Metsäautoteiden perusparannus

30 000 0

30 000

Kalastuslaiturit

Vesihuolto: vedenhankinta ja -jakelu

Hevossaaren ja Hakasuon vedenottamoiden suunn.

Vedenottamoiden pienkorjaukset

670 000 0

670 000

Etäluettavat vesimittarit

Vesilaitoksen automaatio

Vesihuolto: pumppaamot, jätevesien keräily- ja siirtolaitteet

Koskensaaren pumppaamon saneeraus

Sinilähteen pumppaamon saneeraus

1 250 000 0

1 250 000

Urheiluopiston jätevesipumppaamon saneeraus

Mäkikadun jätevesipumppaamon saneeraus

Puhdistamon lietesilojen suunnittelu ja saneeraus

Vesihuolto: vesi-, viemäri- ja hulevesiverkosto

Vuosittaiset akuutit muutostyöt

300 000 0

300 000

Tommolankatu ja Vesitornin vhl

*) Investointimäärärahan jakamisesitys määrärahakohteen Muu kuntatekniikka, 5455000 €, osalta.
Kuhunkin hankeryhmään on esitetty vuodelle 2023 toteutettavaksi valmisteltavat investointikohteet.

Kävelyn ja pyöräilyn olos.keh. Investoinnit	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 1000e	TS 2025 1000e	TS 2026 1000e
MENOT	-132 674	-1 900 000	-1 000 000	-1 000	0	0
NETTO	-132 674	-1 900 000	-1 000 000	-1 000	0	0

Keskustan kehittäminen Investoinnit	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 1000e	TS 2025 1000e	TS 2026 1000e
MENOT	-181 380	-300 000	-1 200 000	0	0	0
NETTO	-181 380	-300 000	-1 200 000	0	0	0

Mustikkahaan katu Investoinnit	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 1000e	TS 2025 1000e	TS 2026 1000e
MENOT	0	-70 000	-1 000 000	-1 000	-850	0
NETTO	0	-70 000	-1 000 000	-1 000	-850	0

MUU KUNTATEKNIikka Investoinnit	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 1000e	TS 2025 1000e	TS 2026 1000e
TULOT	387 940	0	0	0	0	0
MENOT	-4 238 811	-4 127 800	-3 235 000	-4 000	-1 410	-1 620
NETTO	-3 850 871	-4 127 800	-3 235 000	-4 000	-1 410	-1 620

Ala-Musterin vedenott. korjaus Investoinnit	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 1000e	TS 2025 1000e	TS 2026 1000e
MENOT	-765 608	-2 500 000	-600 000	0	0	0
NETTO	-765 608	-2 500 000	-600 000	0	0	0

MUU VESILAITOS Investoinnit	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 1000e	TS 2025 1000e	TS 2026 1000e
MENOT	-931 280	-1 390 000	-2 220 000	-1 230	-1 230	-1 230
NETTO	-931 280	-1 390 000	-2 220 000	-1 230	-1 230	-1 230

Hankeryhmä, Muu tilakeskus	Menot, €	Tulot, €	Netto, €
Tilakeskuksen rakennukset	360000	0	
Kaupungintalo, peruskorjauksen suunnittelu			
Kauppakatu 6, piharakennuksen katon maalaus			
Vierumäen paloasema - huoltomaalaus - sähkö- ja telejärjestelmän peruskorjaus			
Varhaiskasvatuksen rakennukset	48000	0	
Tommola-talon pihakatos			
Sinilähde-talon pihakatos			
Koulurakennukset	610000	0	
Lyseonmäen koulu, luokkatilamuutokset ja lattiakorjaukset			
Tommola-talo julkisivukorjaus			
Muut hyvinvointipalveluiden rakennukset	425000	0	
Uimahalli, terapia-allasosaston vesikaton rakennevirian korjaaminen			
Taidemuseo, remontin suunnittelu ja rakentaminen			
Rantakylpylä vesikaton maalaus			
Kirjasto, aikuisten osaston uusiminen			

Urheilukentän huoltorakennus			
Raviradan/Kippiksen WC-tilojen/pukuhuoneen suunnittelu			
Sosiaalihuollon rakennukset	60 000	0	60 000
HTK-talo			
• ulkoseinärakenteen korjaus			
• lämmönsiirtimen uusiminen ja lämmitysverkoston perussäätö			
Elinvoimapalveluiden rakennukset	140 000	0	140 000
Lintutarha, rakennusten katto- ja julkisivukorjaukset			
WPK-talo			
- ulkomaalaus ja lahovaurioiden korjaus			

TILAKESKUS	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Investoinnit				1000e	1000e	1000e
TULOT	347 721	0	0	0	0	0
MENOT	-15 182 533	-15 961 000	-1 643 000	-2 500	-2 300	-3 400
NETTO	-14 834 812	-15 961 000	-1 643 000	-2 500	-2 300	-3 400

Ruoka- ja siivouspalvelut

Hankeryhmä, Ruoka- ja siivouspalvelu	Menot, €	Tulot, €	Netto, €
Lyseonmäen koulukeittiö			
Yhdistelmäuuni	20 000	0	20 000
Ruokapalvelu			
Tuotannonohjausjärjestelmän uusiminen	35 000	0	35 000
Koulukeittiöiden lisälämpötarjoiluvaunut			
Hankinta Lyseonmäelle ja lukiolle	20 000	0	20 000
Kasvisruoka saadua samaan jakelulinjastoon pääruoan kanssa			

RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT Investoinnit	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 1000e	TS 2025 1000e	TS 2026 1000e
MENOT	-61 193	-12 000	-75 000	0	0	0
NETTO	-61 193	-12 000	-75 000	0	0	0

TEKNIikka YHTEENSÄ Investoinnit	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024 1000e	TS 2025 1000e	TS 2026 1000e
TULOT	735 661	0	0	0	0	0
MENOT	-21 493 478	-26 260 800	-10 973 000	-9 730	-5 790	-6 250
NETTO	-20 757 818	-26 260 800	-10 973 000	-9 730	-5 790	-6 250

Käyttösuunnitelman palvelualueittaiset tavoitteet

Käyttösuunnitelmassa asetetaan tavoitteet alemmalla tasolla, joiden toteuttaminen vastuutettu pääosin palvelualueiden johtajille. Käyttösuunnitelman tavoitteen hyväksyy kaupunginhallitus.

Strateginen päämäärä	Tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso	Vastuu
Hyvinvoinnin kasvu • Hyvinvointi lisääntyy • Toimiva arki • Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola	Ruoka- ja siivouspalvelun sähköinen asiakaskysely eri asiakasryhmille syksyllä 2023.	Palvelusta annettu arvio 3,9 asteikolla 1-5	Palvelupäällikkö, Rakennuspäällikkö, Kiinteistöpäällikkö, Teknisen toimen johtaja
	Biojätteenmäärän vähentäminen ruokapalvelun toiminnassa	Biojätteen vähentäminen 10% vuoden 2022 määrästä	
	Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita sekä esteettömyyttä edistetään. Laaditaan laatuluokitus (1-5) kevyenliikenteen väylille ja sen pohjalta laaditaan peruskorjaus- ja kunnossapitosuunnitelmat.	Laaditaan laatuluokitus (1-5) kevyenliikenteen väylille ja sen pohjalta laaditaan peruskorjaus- ja kunnossapitosuunnitelmat.	
	Puistojen ja liikuntapaikkojen asiakastytyytyväisyys taso pidetään hyvänä.	Selvennetään kaupungin ja valtion roolia kunnossapidossa liikenneväylillä sekä tuotetaan nettiin työnjakoa ja vastuita kuvaava kartta.	
	Kaupungin omien toimitilojen lämmityksessä päästään eroon fossiilista polttoaineista.	Linjataan ja viestitään kaupungin puistojen, lähimetsien ja luonnonaluiden hoitotasot, jotta viherkäytävät ja virkistyskäytön tarpeet muodostavat tasapainoisen kokonaisuuden.	
		Yhdyskuntatekniset palvelut - tutkimus - puistot > 3,56 - liikuntapaikat > 3,75	
		Hyödynnetään Enerkey-palvelua, tavoitetasona vuosittaisen kokonaisenergiankulutuksen väheneminen noin 5 % ja HINKU-kuntien tavoitteisiin pääseminen 2025.	
		Kaupungin kiinteistöissä päästään eroon fossiilisten polttoaineiden käyttämisestä (lämmityksessä 2025).	

Uudistuva työ ja asuminen • Muuttovoiton vahvistaminen • Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä • Monipaikkainen Heinola	Heinolan houkuttelevuutta ja elinvoimaa lisäävät kaupunkiympäristö- ja liikenneverkkoinvestoinnit (ROI) Toimivat arkea tukevat yhdyskuntatekniset palvelut. Korkeakouluyhteistyö parantaa osaamisen saamista, uudistaa organisaatiota ja lisää kaupungin näkyvyyttä (ml. Salpaus).	Valmistellaan ydinkeskustalle paremmat elinvoiman lähtökohdat infrarakenteilla. Huomioidaan ja hyödynnetään Investin-hankkeiden mahdollisuudet, osallistumalla ao. adhoc valmisteluihin. Määritellään Heinolalle soveltuva kestävä liikennettä edistävä ja ylläpitävä malli. Asiakastytyväisyys on suurempi 3,5. (Yhdyskuntatekniset palvelut - tutkimus vuosittain) Otetaan jokaiselle palvelualueelle (korkeakoulu) harjoittelijoita, työssäoppijoita ja opinnäytetyöntekijöitä.	Rakennuspäällikkö, Kiinteistöpäällikkö, Teknisen toimen johtaja
Vahva kaupunkiyhteisö • Laadukas päätöksenteko • Osallisuuden vahvistaminen • Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen	Työntekijöiden osallistaminen toiminnan kehittämiseen Kaavoituksen, luvituksen ja tekniikkatoimialan välistä yhteistoimintaa parannetaan. Tuotetaan alueiden kehittämistä edistäviä selvityksiä ja intressejä tasapainottavia infraratkaisuja.	Vähintään 1 kehittämis ehdotus/ työyhteisö. Kehittämis ehdotusten käsittely ja toteuttaminen. • Vähintään 5 kehittämis ehdotusta toteutettu ruoka- ja siivouspalvelussa Osallistutaan kaupunkiympäristötyöryhmän toimintaan. Jokaisesta tekniikan jorystä somekanaville uutinen ja/tai tekniikan palvelualueen jorystä uutinen. • Toimialalta uutispäivitys 40 kpl/v. • Tuotetaan kuntalaisille ja asiakkaille asiakasarvoa tuottavaa tietoa nettiin. Esimiestyötä koskevien arviointien keskiarvo vähintään 3,8.	Palvelupäällikkö, Rakennuspäällikkö, Kiinteistöpäällikkö, Teknisen toimen johtaja
Kestävä talous • Velkamäärän vähentäminen • Käyttötalouden tasapaino • Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit	Tiivistetään kaupungin toimipisteiden verkostoa ja tilankäytön tehokkuutta. Tehdään korjausvelka-analyysin pohjalta investointisuunnitelma 2020-luvulle. Käydän läpi kaupungin omistamat kiinteistöt ja pienennetään kiinteistötasetta kaupungille tarpeettomaksi käyneiden kiinteistöjen osalta. Hyödynnetään kaupunkipuistoa hiilinieluna sekä haetaan luonnonarvojen säilyttämiseen liittyviä rahoituksia (hanke, suojelut	Kaupungin toimitilojen suunnittelussa huomioidaan etä- ja monipaikkaisen työskentelyn edellytykset, jolloin toimitiloja tarvitaan vähemmän, monitoimitiloja ja kohtaamispaikkoja enemmän. • Tilatehokkuusmittarina €/m2 ja/tai käyttöaste • Toimistotiloja vähenee 1/4 vuoden 2019 tasosta • Yhteisöllisyyttä ja kohtaamisia lisääviä tiloja saadaan lisää Priorisoidaan korjausvelkainvestoinnit ja kaupunki	Kiinteistöpäällikkö, Rakennuspäällikkö, Teknisen toimen johtaja

	jne.). Haetaan maanhankinnalla ja kaavoituksella taloudellista kestävyyttä ja investointien priorisointia edistävät toimenpideohjelmat (alueet, investoinnit ja aikataulutukset).	myy toiminnalleen tarpeettomat toimitilat. Investointien ja korjausvelan luokittelua hyödynnetään tulevien talous- ja investointiohjelmien laadinnassa. Kaupunki hakee luonnonarvojen säilyttämiseen osoitettuja rahoituksia vuosittain. Valtion viranomaisten ja järjestöjen kanssa määritellään tärkeät luonnonarvoja sisältävät alueet kaavoituksen kanssa. Laaditaan toimialojen välillä toisiaan tukevat ja palvelualuekohtaiset omistajanohjauslinjaukset, jotka kasvattavat asukas- ja asiakasarvoa.	

Tunnusluvut

Tunnusluku	Toteutuma 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023
Katujenhoidon kustannus, €/m2	1,14	1,09	1,16
Vuotoveden osuus jätevedenpuhdistamon vastaanottamasta vesimäärästä, %	47,10	<50	45%
Ateriasuoritteen keskimääräinen tuotantokustannus, €	3,67	3,50	3,20€
Siivouspalvelun tuntikohtainen kokonaiskustannus, €/h (ei sisällä sotealueen kohteita)	19,09	22,10	
Koronavaikutus, koulut ja uimahalli suljettuja, resurssisiirto sotepalveluun			
Siivouspalvelun pinta-alakohtainen kokonaiskustannus, €/neliöt (ei sisällä sotealueen kohteita)	1,60	1,80	
Laitoshuoltajapalvelut vuodeosasto hoitovuorokausi / €	27,37	27,20	Toiminta siirtynyt sotetoimijalle
Asumispalvelujen ateria- ja siivouspalvelu, hoitopäivä / €	14,67	12,00	Toiminta siirtynyt sotetoimijalle

Riskienhallinta

Tunnistettu riski	Riskiarvo	Hallintakeino	Vastuu
Henkilöstöriskit (henkilöstön vaihtuma ja rekrytoinnin onnistumisen epävarmuus)	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 3 	Ennakoiva henkilöstösuunnittelu. Hiljaisen tiedon siirron varmistaminen. Positiivinen työnantajakuva	Teknisen toimen johtaja, Rakennuspäällikkö, Kiinteistöpäällikkö, Palvelupäällikkö
Hankintojen aikataulun venyminen	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Hankinta-asioiden koulutus ja ohjeistus. Investointisuunnitelma pitemmälle ajanjaksolle. Ennakoiva työnsuunnittelu.	Rakennuspäällikkö, Kiinteistöpäällikkö, Palvelupäällikkö
Äkillinen toimintahäiriö ruokapalveluissa (sähkön- tai vedenjakelun häiriö, muu toimitushäiriö tms.)	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 1 	Varastossa väh. 2 päivän valmiusruoka. Sovittu ilmoitusjärjestelyt vesihuollon tai sähkönjakelun suhteen. Ruokapalvelun omavalvonnassa ohjeet äkillisiin toimintahäiriöihin.	Palvelupäällikkö
Vesihuoltolaitoksen äkillinen kriisi	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 1 	Varautumissuunnitelmat ajan tasalla	Rakennuspäällikkö
Liikenneonnettomuus pohjavesialueella	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2 	Varautumissuunnitelmat ajan tasalla	Rakennuspäällikkö
Teollisuudessa onnettomuustilanne	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2 	Varautumissuunnitelma ajan tasalla	Rakennuspäällikkö, Kiinteistöpäällikkö